

Родны бераг мастака

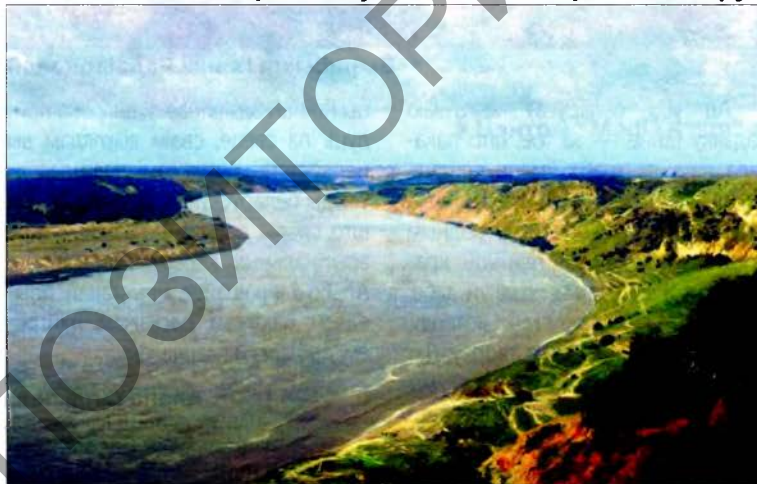
Творчасць Станіслава Жукоўскага, маленства якога прайшло пад Ваўкавыскам і Пружанамі, прыцягвае ўвагу сяброў Мастацкага аб'яднання "Таварыства перасоўных мастацкіх выстаў. XXI стагоддзе" з Санкт-Пецярбурга

Спачатку — колькі слоў пра месца нараджэння знакамітага мастака. У нэце знаходзім: "Нарадзіўся 13 траўня 1875 года ў вёсцы Ендрыхаўцы, ля мястэчка Рось" — на той час Ваўкавыскі павет, Гарадзенская губерня Расійскай імперыі. Дарэчы, у дакументах на хрышчэнне, што адшукаліся ў Роскім рымска-каталіцкім парафіяльным касцёле, згадваецца "мыза Ендрыхаўцы": сёння гэта аграгарадок у складзе Роскага сельсавета. І хоць пісаўся Жукоўскі палякам, але заўсёды быў патрыётам роднага краю, Гарадзеншчыны. На ягоных карцінах ёсць Палессе, Нёман, Белавежская пушча... Даследчыкі творчасці майстра сцвярджаюць: усе свае найлюбимыя творы ён напісаў у Беларусі. Увогуле ж гэта — вялікі мастак як Беларусі, так і Польшчы, і Расіі.

Як вядома, сусветная мастацкая прастора шчодро ўзбагачаецца талентамі, што прыйшлі ў жыццё на нашай зямлі: Валенцій Ваньковіч, Марк Шагал, Надзея Хадасевіч-Лежэ, Леў Бакст, Хаім Суцін, Вітольд Бялыніцкі-Біруля, Станіслаў Жукоўскі... Вось і да творчасці апошняга звярнуліся мастацкая галерэя "Універсітэт культуры" і Мастацкае аб'яднанне "Таварыства перасоўных мастацкіх выстаў. XXI стагоддзе" (Санкт-Пецярбург): разам зладзілі ў Мінску выставу па выніках Міжнароднага пленэра жывапісу, прысвечанага 140-годдзю вялікага майстра пейзажа, інтэр'ера, нацюрморта. Нагадаем, Станіслаў Юльянавіч Жукоўскі быў акадэмікам Расійскай імператарскай акадэміі мастацтваў, ён жа заснавальнік і сябра Саюза рускіх мастакоў, да таго ж вучань Ісака Левітана, выпускнік Маскоўскага вучылішча жывапісу, скульптуры і дойлідства.

У мастака Валерыя Вычужаніна свой інтарэс да Беларусі

Станіслаў Жукоўскі. Рака Нёман. 1895 г.

Пленэр адбыўся ў родных мясцінах Станіслава Жукоўскага на Пружаншчыне. Бацькі мастака мелі там спадчынную сядзібку, у Стараволі (Старой Волі), аднак, чытаем у нэце, "за ўдзел у паўстанні 1863-64 гадоў пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага Юльян Жукоўскі быў пазбаўлены шляхецтва і ўсіх сваіх уладанняў". З часам Жукоўскія здолелі вярнуцца ў родныя мясціны: у якасці арандатараў. Таму і пісаў мастак, што ў маёнтку Старая Воля "правёў я ўсе

сваё дзяцінства". На пленэр сабраліся 10 твораў з Віцебска, Брэста, Гродна, Санкт-Пецярбурга, Масквы, Архангельска, Пяцігорска, Уладзіміра, Таганрога, Алушты. Вынік іх працы — каля 100 палотнаў — і прымала наша мастацкая галерэя.

Выстава мела вялікі грамадскі рэзананс. Быў, як вядома, час, калі пейзажу адводзілася роля дэкарацый пры "апяванні" постпехаў савецкіх людзей у пераўтварэнні прыроды. Цяпер мастакі з натхнен-

нем выяўляюць характэрнае прыроды, гармонію наваколля. Варта ўгадаць: менавіта развіццё пленэраў і спрыяла станаўленню пейзажнага жывапісу. Між тым вобразы, створаныя Станіславам Жукоўскім, дапамагаюць творцам з розных краін бліжэй прыгледзецца да прыгажосці Беларусі. Вялікую цікавасць да яе, ладу жыцця і ментальнасці мясцовых твораў мае, у прататнасці, кіраўнік Таварыства перасоўных мастацкіх выстаў, кандыдат тэхнічных навук, мастацтвазнаўца Валерый Выбаржанін. Інжынер-выпрабавальнік самалётаў па першай прафесіі, мастацтвазнаўца па другой, ён стаў ініцыятарам шматлікіх мастацкіх праектаў у розных рэгіёнах Беларусі, сярод якіх і згаданы пленэр.

Задумы ў творчых людзей, падзвіжнікаў духу, вялікія. Адна з іх — стварэнне Мемарыяльнага музея імя Станіслава Жукоўскага ў Пружанскім раёне. Пакуль жа іх творы будуць знаходзіцца ў сядзібце "Жураўлінае": своеасаблівы "пружанскі вулей", прытулак, у якім з 12 па 25 ліпеня жылі, працавалі мастакі. Падрабязней — на сайце <http://www.zhuravlinoe.tk/> Сядзібка — у вёсцы Вялікае Сяло, побач з той самай Старой Воляй. Гаспадыня сядзібы Святлана Машкала і будзе захоўваць у старадаўніх сценах калекцыю будучага музея.

Творы з пленэраў, з плыні творчых ідэй Станіслава Жукоўскага будуць дэманстравацца на Гомельшчыне, у Буда-Кашалёўскай карціннай галерэі імя Яўсея Маісеенкі (у жніўні ў мастака, Героя Сацыялістычнай Працы — 100-гадовы юбілей!), што знаходзіцца пад патранатам Валерыя Выбаржаніна.

Павел Сапоцька,
дырэктар мастацкай галерэі
"Універсітэт культуры"